

Barnag

Településfejlesztési koncepció

314/ 2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerint

Véleményezési dokumentáció

2020

BARNAG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Véleményezési dokumentáció

Megbízó

Barnag Község Önkormányzata
8291 Barnag, Fő utca 33.
Horváth Zoltán Polgármester
Tel: +36 70 600 48 55
Email: polgarmester@barnag.hu

Tervező

POLTRADE Bt.
1096 Budapest, Telepy u. 23.
Mobil: 20/823-13-81
www.uld.hu

2020. június

Tartalom

I.	BEVEZETŐ – ELŐZMÉNYEK	3
1.1.	A TERVEZÉS SZAKASZAI	3
1.2.	A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓRÓL	4
1.2.1.	A településfejlesztési koncepció feladata	4
1.2.2.	A településfejlesztési koncepció kidolgozása	4
1.2.3.	Partnerség	5
II.	Jövőkép.....	5
2.1.	BARNAG JÖVŐKÉPE	5
2.1.1.	A jövőkép indoklása.....	6
2.2.	A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉST MEGHATÁROZÓ FŐBB ELVEK	6
III.	CÉLOK	9
3.1.	ÁTFOGÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA.....	9
2.3.	A RÉSZCÉLOK ÉS A KAPCSOLÓDÓ BEAVATKOZÁSI JAVASLATOK	12
2.4.	HORIZONTÁLIS CÉLOK	13
2.5.	A CÉLRENDSZER ÉS A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK KAPCSOLATA.....	14
IV.	KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	14
4.1.	A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK	14
4.2.	BARNAG ADOTTSÁGAI, SWOT TÁBLÁZATBAN ÖSSZEFOGLALVA	14
4.3.	JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMEINEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉS-SZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA.....	19
4.4.	AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMEÉRE ÉS AZ ÖRÖKSÉG ÉRTÉK ALAPÚ FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE	19
V.	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMKÖVETÉSE	20
5.1.	A KONCEPCIÓ MEGVALÓSULÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNY-RENDSZER	20
5.2.	JAVASLAT A KONCEPCIÓ ÉS A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSÉRE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE	20

I. BEVEZETŐ – ELŐZMÉNYEK

Barnag hatályos településrendezési eszközei 2006-ban kerültek elfogadásra. A településrendezési terv utoljára 2019-2020-ban módosult, amikor a lovarda és egy tervezett csirkefarm létesítése kapcsán szükségessé vált az új szabályozás.

Ez a módosítás azonban csak a település egy kis részére terjedt ki, ezért a 2018. évi CXXXIX. törvény elfogadását követően szükségessé vált a településrendezési eszközök teljes közigazgatási területre kiterjedő felülvizsgálata.

Az új törvény mellett több más jogszabályi változás volt az elmúlt évtizedekben, amely szintén indokolja, a csaknem másfél évtizede készített településrendezési eszközök újra gondolását.

A Helyi Önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény, a településfejlesztést és településrendezést az önkormányzatok hatáskörébe utalta.

A „településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 5.§-a határozza meg a településfejlesztési koncepciót. A Kormányrendelet a koncepció elkészítéséhez szükséges Megalapozó vizsgálat tartalmi követelményeit az 1. sz. mellékletben, a koncepció részletes tartalmi követelményeit a 2. sz. mellékletben rögzíti.

Az Épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) meghatározása szerint: „Településfejlesztési koncepció: a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszútávra meghatározó dokumentum”.

A településfejlesztési koncepció a településsel kapcsolatos, településpolitikai dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza, ezért azt az önkormányzat Képviselőtestülete határozattal fogadja el.

Barnag Község sajnálatos módon nem rendelkezik településfejlesztési koncepcióval. Jelen tervezés során a megváltozott, új jogszabályi keretek között kerül megalkotásra a Településfejlesztési Koncepció.

Barnag Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Barnag Község településfejlesztési koncepciójának (TFK) készítésével és a településrendezési eszközök (TRE) felülvizsgálatával a Poltrade Bt.-t bízta meg, 2019-ben. A generál tervező a tervezési munkába bevonta a Tájterv Műhely Kft.-t és a koncepció első, egyeztetési változata e közös munka keretében készült el.

1.1. A TERVEZÉS SZAKASZAI

Az önkormányzat megbízása alapján 2019 decemberében elkészült Barnag településre az előírt tematikának megfelelő, Megalapozó Vizsgálat fejezet.

A Megalapozó Vizsgálat Barnag adottságainak megfelelően részletesen bemutatja Barnag társadalmi, gazdasági, demográfiai helyzetét, a településszerkezet, tájhasználat és a településkarakter jellemzőit, s utal a településen elvégzendő feladatokra is.

A Megalapozó Vizsgálat megléte egyúttal a TFK elfogadásának feltétele is, ugyanakkor a vizsgálatok felhasználhatók a településrendezési eszközök (TRE) készítéséhez is.

A tervezési feladatok közül a TFK elkészítése és elfogadása időben meg kell, hogy előzze a TRE készítését.

A TFK ahogy előbb említettük, a fejlesztések összehangolását biztosító, a település jövőbeni alakítását tartalmazó, egyúttal a településrendezést megalapozó önkormányzati határozattal elfogadott szakanyag.

A TFK a természeti-művi jellemzőkre, adottságokra alapozva, figyelemmel a társadalmi, gazdasági, környezeti szempontokra meghatározza Barnag fenntartható fejlődését, az életminőség javulását.

E fejlesztési dokumentum kidolgozása során – bár ebben az időszakban a személyes kapcsolattartás feltételei kevésbé adottak – a közösségen belüli fórumok, elektronikus egyeztetések révén, fokozott testületi aktivitással a különböző érdekek, szándékok megismerhetők, összeegyeztethetők és a hosszú távú fejlesztési irányok meghatározhatók.

A TFK-ban elfogadásra kerülő célok megvalósítását a településszerkezeti terv (TSZT) biztosítja, a települési szerkezet, a területfelhasználás és a műszaki infrastruktúra hálózatok meghatározása által.

A TSZT elfogadását követően kerül kidolgozásra és az önkormányzat általi elfogadásra a Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ).

A HÉSZ a hatályos jogszabályoknak megfelelően, a település közigazgatási területén a tájhasználat, területhasználat és az egyes övezetek beépítésének szabályozásával, az adott telkekhez, ingatlanokhoz kapcsolódó sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket, az építés rendjét állapítja meg.

A HÉSZ mellékletét képezi Barnag kül- és belterületére egyaránt kidolgozásra kerülő szabályozási terv.

1.2. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓRÓL

1.1.1. A településfejlesztési koncepció feladata

A TFK Barnag önkormányzat településpolitikai céljainak a közösség tagjaival egyeztetett összefoglalása, amely Barnag természeti, társadalmi, gazdasági, műszaki és környezeti adottságait figyelembe véve meghatározza a helyi településrendezési tevékenységet.

A TFK általában 10-15 éves időtartamra szól, s ahogy a Bevezetőben kiemeltük a település fejlesztését, fejlesztési irányait meghatározó önkormányzati dokumentum.

1.1.2. A településfejlesztési koncepció kidolgozása

A 314/2012 (XI.18.) Kormányrendelet 2. számú melléklete tartalmazza a TFK tartalmi követelményeit. A tartalmi követelmény elsőként a jövőkép megalkotását és a településfejlesztési elvek rögzítését nevezi meg.

Ezt követően a célok felsorolását jelöli meg feladatként, ahol az átfogó, valamint a részcélokat is fel kell sorolni.

A jövőkép és a célok ismertetését követően meg kell határozni a tovább tervezéshez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat, a műszaki infrastruktúra főbb elemeit és azok térbeli elhelyezkedését, valamint az örökség értékalapú fejlesztésére vonatkozó javaslatokat.

A TFK tematikája a megvalósítás eszközeinek számbavételével, illetve a nyomonkövetés, felülvizsgálat rendjével fejeződik be.

Összefoglalva a Településfejlesztési Koncepció településpolitikai dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza, hosszútávú iránymutatás és célmeghatározás. Biztosítja, hogy a kitűzött településfejlesztési célok a település fenntartható fejlődését szolgálják, elősegítve a Barnagon élők, pihenők életminőségének, életszínvonalának növekedését, a hagyományokra, táji természeti és kulturális adottságokra építve.

1.1.3. Partnerség

A településfejlesztési koncepció vitaanyaga alapján az Önkormányzat partnerségi egyeztetést folytat le a 314/2012(XI.8.) Korm. rendelet, illetve a járvány következtében kiadott 143/2020 (IV.22.) Kormányrendelet szerint. Ez az utóbbi előírja, hogy e rendkívüli helyzetben a partnerségi egyeztetés, az előzetes és munkaközi tájékoztatás is, kizárólag elektronikus úton történhet.

A társadalmassítás célja, hogy a település jövőképét, a fejlesztéspolitikai döntéseket az ott élők támogassák, azonosulni tudjanak vele. Az így elkészített és egyeztetett koncepciót a felelős államigazgatási szervek is véleményezik. A társadalmassítást a helyi rendelet alapján folytatta le az önkormányzat és az egyeztető partnerek között kiemelt figyelmet fordítva a civil véleményekre.

Az önkormányzat 2020 júniusában folytatja le az elektronikus falugyűlést (lakossági fórum) ezen az előzetes vitaanyag alapján. Az elektronikus falugyűlés után a módosított anyag is felkerül a település honlapjára, azért, hogy az érdeklődők, az általuk fontosnak vélt teendőket, célokat, fejlesztési javaslatokat a koncepciótervezet ismeretében könnyebben tudják megfogalmazni.

A végleges változat a beérkezett vélemények felhasználásával készül, a megalapozó vizsgálatban összegzett adottságok figyelembevételével.

II. JÖVŐKÉP

2.1. BARNAG JÖVŐKÉPE

Az önkormányzat Barnag jövőképét, településfejlesztési koncepcióját amint az előzőekben ismertettük, az ott élők, ott üdülők véleményének figyelembe vételével dolgoztatja ki. A végleges koncepció, a jövőkép, az elektronikus Falugyűlésen „elhangzottak” alapján készül majd el. Természetesen a tervezet kidolgozáskor figyelembe lettek véve a magasabb rendű tervek, törvények, a 2014-ben elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció, valamint a szintén 2014-ben elfogadott a Balaton térségre, - a 2014-2030-as időszakra - szóló fejlesztési koncepció, valamint a Veszprém megyére vonatkozó fejlesztési és stratégiai program.

A Balaton-térségre készült koncepció, - amely összhangban van az OFTK-val – a térség jövőképét az alábbi mondatban összegezte. A „Balaton kiemelt térség a jövőben a természetesség és a magas életminőség egységes közép-európai mintarégiója” kell legyen.

A fenti jövőkép szerint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet legyen olyan a testi, szellemi és társadalmi megújulást adó térség, amely kiemelkedő példája a környezet és a társadalom egységének, ahol az itt élők úgy formálják a természetes és épített környezetet, a közösségeket, a gazdaságot, hogy az biztosítja a fenntartható életminőséget, jólétet.

A fentieket, a regionális fejlesztési célokat és a falu adottságait - nyugodt, egészséges lakókörnyezet, emberközpontú, vonzó, történeti hangulatú települési arculat, Natura 2000-es természeti terület, harmonikus tájkép, stb., - figyelembe véve Barnag jövőképe a következőképp fogalmazható meg:

BARNAG JÖVŐKÉPE:

- I. Barnag legyen az a település, ahol a hagyományokra és az adottságokra alapozva olyan társadalmi és gazdasági környezet fejlődik ki, ahol a helyben élők, az új betelepülők és az ide látogatók egyaránt jól érzik magukat. Barnag valósítson meg egy új fenntartható falusi életmódot, egy sajátos XXI. századi településformát.**
- II. Barnag legyen olyan települési karakterrel rendelkező település, amely meg tudja őrizni hagyományos szerkezetét, táji – és építészeti arculatát.**
- III. Barnag legyen az a település, amely nyitott a hagyományok korszerű megújítására, a fejlesztések befogadására, de csak a település léptékéhez igazodó, az értékeivel összhangban lévő változtatásoknak, fejlesztéseknek ad helyet.**

1.1.4. A jövőkép indoklása

A barnagi önkormányzat fő feladata az összhang megteremtése és megőrzése a nyugodt vidéki közösségi lét, a mezőgazdasági, kertészeti és egyéb gazdasági tevékenység, valamint az egyedi célú – vallási, kerékpáros, bakancsos természetjáró, a lovasíjász, stb. – szelíd turizmus között.

Barnag az elmúlt háromszáz évben nagyjából a maival megegyező települési területtel és megegyező számú épülettel rendelkezett. Sajátossága, egyedisége részben elhelyezkedésében, fésűs településszerkezetében és részben viszonylagos kicsinységében, nyugodtságában rejlik.

Barnag a Balaton Kiemelt üdülőkörzetbe tartozó település, amely távol esik ugyan a vízparttól, de elhelyezkedése, adottságai alkalmassá teszik a Balaton-felvidékre érkező vendégek, turisták fogadására is.

A tervezett fejlesztések mindenképp úgy kell, hogy megvalósuljanak, hogy azok a lakosok, a vendégek biztonságát, pihenését ne zavarják, azaz a nyugodt, vonzó falusias környezetet alapjaiban ne változtassák meg, sőt az otthonosság, az egyedi vonzerő megőrzése érdekében szükséges az épített és természeti környezet folyamatos megújítása is.

Ezért is volt fontos döntés az Önkormányzat részéről az, hogy a hatályos tervben szereplő nagyméretű lakóterületi fejlesztések törlését kérte az új településrendezési tervből és hasonlóképp törölni kérte a veszprémi országúthoz -77-es főút - közel eső, de honvédelmi terület védőövezetében tartozó tervezett ipari-gazdasági területet is.

Az Önkormányzat szeretné, hogy Barnag népessége kismértékben növekedjen, s ezáltal biztosított legyen a falu fejlődése, a meglévő adottságok hasznosítása.

Az egykori major újbóli hasznosítása, illetve a már belterületbe vont, de be nem épült lakótelkek beépítése a kisléptékű erősödéshez, fejlődéshez mindenképp szükséges.

A meglévő épített értékek, Barnag tájban való elhelyezkedése, történelmi településszerkezete, a sajátos értékű és hangulatú, a népi kőépítészeti kiemelkedő emlékei közé tartozó lakóházai, gazdasági épületei, a németbarnagi kálvária, stációi és környezete olyan vonzerők, amelyek kiemelten hasznosíthatók a település fejlődésében.

Barnag településtörténeti hagyományai, s különösen az, hogy a németek betelepülését követően a XVIII. század elejétől két külön –egyébként teljesen egybeépült– település, Magyarbarnag és Németbarnag létezett a XX. század közepéig, az is kivételes érdekesség.

Ezen helyi, német és magyar hagyományok tisztelete és ápolása a majdan Barnagon élők számára is fontos, hiszen ezek az értékek kedvezően hathatnak a közösség alakulására, és segítik az összefogást a település fejlesztése ügyében is.

Barnag akkor lesz sikeres, ha a fejlesztések az átgondolt, a közösséggel egyeztetett koncepció alapján valósulnak meg. A közelmúlt tapasztalatai – koronavírus járvány, gazdasági világválság – minden bizonnyal megváltoztatják a térségi, üdülőtérületi koncepciókat, az eddigi nagyszabású fejlesztések átgondolásra kerülnek, és minden bizonnyal felértékelik az értékes természeti és épített környezettel, jó infrastrukturális adottságokkal rendelkező, kevésbé zsúfolt vidéki településeket, így Barnagot is.

2.2. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉST MEGHATÁROZÓ FŐBB ELVEK

A főbb fejlesztési elvek, a Balaton-térség fejlesztési elveinek figyelembevételével kerültek meghatározásra. Az előző fejezetben a barnagi jövőkép indoklásában kiemeltük, hogy Barnag jelentős természeti, kulturális és épített örökséggel rendelkezik, amelyek megőrzése és fenntartható hasznosítása a további fejlesztések alapja. Az értékekkel történő gazdálkodás, a helyiek jólétének növelésével, korszerű, innovatív módszerek alkalmazásával lehetséges.

A településfejlesztési koncepció kidolgozásakor a leginkább meghatározó elvek a következők:

A táji-természeti, kulturális örökségi értékek tisztelete, megőrzése és az ezen értékekhez kapcsolódó fejlesztések megvalósítása.

A hagyományok tisztelete alapelv, az emberi lét, az adott közösség történelmének, eddigi életének, alkotásának tiszteletben tartását jelenti, és amely egyúttal a nemzet és az adott közösség, település fennmaradásának záloga. Barnag esetében a hagyománytisztelet meg kell jelenjen a német nemzetiségi hagyományok kiemelt megtartásán, a meglévő építészeti értékek megőrzésében, felújításában, az egyes épületek esetében éppúgy, mint a településkép, településszerkezet védelme esetében, valamint a tájképi, természeti adottságok tudatos formálásában. Ezért is érthetetlen, hogy a településképi rendeletben nincs helyi védett építmény, épület szerkezeti elem!

Az együttélés a természettel, a táji-természeti adottságok fokozott védelmét, a természetkímélő tájgazdálkodás megvalósítását jelenti. Barnag a Balaton-felvidék és a Bakony találkozásánál, a két tájegység közötti törésvonal, völgy magasabb részén, gyönyörű természeti környezetben elhelyezkedő település. A tájban való lét, az együttélés a természettel, a mezőgazdasági termelés évszázadokon keresztül jellemezte az itt élők életét.

A rendszer és a tulajdonváltás következtében a falu lakosai csak részben tulajdonosai a külterületi földeknek és ennek következtében a falu és külterülete közötti szerves kapcsolat meglazult, a természetkímélő, az adottságokkal összhangban lévő tájgazdálkodás, tájhasználat háttérbe szorult. A mostani világválság, a járvány egyértelműen a helyi adottságok, a föld, az önellátás fontossága felé fordították a figyelmet ezért is fontos a HÉSZ-ben a tájhasználatot kiemelten szabályozni. Különös figyelmet kell fordítani az állattartás, a mezőgazdaság fejlesztésére. A 2018.évi CXXXIX. törvényben az üdülőkörzet szerkezeti tervében jelölt, a belterület közvetlen közelébe eső erdőtelepítésre javasolt területeken az Önkormányzat javasolja a valóságos tájhasználatnak és a termőföld minőségi osztályának – első, illetve másodosztályú szántó! – megfelelő mezőgazdasági hasznosítást, ami által a 9/2019 (VI.14.) MvM rendelet 3. § (2) bekezdésében szereplő feltétel, az erdőtelepítés hosszútávú lehetőségét megőrző területhasználat teljesül, s ugyanakkor Barnag legjobb minőségű termőföldjei így változatlanul szántóföldi művelés alatt maradnak.

Többször kiemeltük, hogy Barnag jellegzetes, a Balaton-felvidék népi kőépítészetére jellemző épületállománnyal rendelkezik. A műemlékek, templom, ill. a kálvária, a lakóházak mellett számos helyi védelemre érdemes épület van a településen. A hatályos terv –2006-os– településkép-védelmi övezetbe sorolta a belterület épületekkel jellemezhető részét, és így szándékozott megőrizni az egységes településképet, Barnag egyedi hangulatát. Az értékek védelméről a településkép védelméről szóló rendelet rendelkezik, kivéve a helyi védelmet, mert ahogy többször kiemeltük, nincs helyi védett érték Barnagon.

A lakosság és a vendégek életminőségének javítása, vonzó környezet kialakítása

Barnag belterületének megjelenése, sziluettje, jellegzetes települési képet és harmóniát alkot a környezetével. A történelmi értékek egy teljesen közművesített faluban találhatóak, ahol a települési környezet egyes részeit kell tovább javítani és vonzóvá tenni.

Az építészeti hagyományok megtartása, folytatása Barnag egyedisége szempontjából létkérdés. Tudatos, szigorú szabályozással elő kell segíteni az értékek megőrzését és meg kell akadályozni a történelmi települési arculatot bántóan megváltoztató, a Balaton-felvidék népi építészeti hagyományaitól eltérő jellegű építkezéseket. Az új telkeken is csak kizárólag hagyományos formájú, méretű és formavilágú épületek építhetők. Az emlékezetes vörösiszap kiömlést követően Devecserben példaértékű, egyedi tervezésű, de léptékében, elemeiben népi jellegzetességű korszerű, és együtt is gyönyörű házak épültek.

Barnagon is nagyon fontos a hagyományokhoz való ragaszkodás.

A társadalmi részvétel, a közösség erősítése az egyik legfontosabb –a településrendezési eszközökön túlmutató– feladat. A kicsiny, százhusz főnél alig több népesség egy részének kevés ideje van a

közösség ügyeivel foglalkozni. A falu fejlődése érdekében rendkívül fontos, hogy a remélhetőleg egyre növekvő számú új tulajdonos, beköltöző együtt tudjon gondolkodni a korábban itt élőkkel.

A Balaton üdülőkörzetbe való tartozás egyre növekvő számú vendéget vonzhat Barnagra. Ezek méltó fogadása igényli a közterületek fokozottabb gondozását, a forráskörnyékek, kiránduló utak, célpontok állandó karban tartását, bővítését, tartalmi megújítását.

Megújulás a gazdaságban, társadalmi környezetben

Az elmúlt két évtizedben megvalósult a magántulajdont tiltó, szocialista rendszer felszámolása. Mint minden radikális változás, ez is a mai napig hordoz feszültségeket és a külterületek egy részének kevésbé gondozott állapota részben a nem letisztult tulajdoni állapotoknak köszönhető.

A major évtizedek óta rendezetlen állapota kifejezetten kedvezőtlen mind a látvány, mind a település gazdasága szempontjából. Az önkormányzat ösztönözni kívánja a telephely újbóli hasznosítását, a környezeti és települési értékek tiszteletben tartásával.

Új fejlesztési igények is megjelentek, a 2019-2020-as településrendezési terv módosítása egy a lovasjászatot segítő lovarda, illetve egy csirkefarm létesítésének településrendezési feltételeit teremtette meg.

A megindult megújulási folyamatot továbbra is támogatni kell, azzal a már említett kiemelt elv figyelembevételével, hogy szigorúan meg kell rostálni a fejlesztési szándékokat és Barnagon, csak a település meglévő értékeit erősítő fejlesztések valósulhassanak meg.

Fenntartható fejlesztés

Az önkormányzat és a főépítész asszony tájékoztatása alapján a helyiek Barnag kiemelkedő értékének tartják a vonzó táji környezetet, a Balaton-felvidéki-bakonyi táj egyediségét, az egységes települési arculatot, építészeti értékeket, a csendes, nyugodt falusias életformát.

Ennek megfelelően az Önkormányzat a fejlesztéseket is többnyire ezen értékek alapján javasolja. A jövő szempontjából a természeti-táji környezet védelme, az egységes falukép megőrzése, kizárólag hagyományos népi jellegű épületek építésének engedélyezése, a tömegközlekedés javítása, a mezőgazdasági jellegű fejlesztések, helyi termékellátás és a szelíd turizmus támogatása és a munkahelyteremtés szerepel elsősorban a javaslatok között.

A fenntarthatóságra törekvő természetkímélő tájgazdálkodás és az adottságokhoz, természetközeli falusi életmódhoz kapcsolódó turisztikai fejlesztés lehetőségeinek említése, a koncepció fontos részét képezik.

III. CÉLOK

3.1. ÁTFOGÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A jövőkép alapján Barnagon, a táji- természeti értékek megóvásán, a sajátos egyedi falukép megőrzésén, a helyi közösség és gazdaság megerősödésén alapuló értékőrző fejlődés következik be, amelynek megvalósítása érdekében hat, Barnag hosszú távú fejlődését meghatározó átfogó cél fogalmazható meg.

Ezen céloknak egymással összhangban, fokozatosan és folyamatosan kell megvalósulniuk a település töretlen fejlődése érdekében.

Átfogó célok:

- A. **Identitás erősítése**
- B. **Vonzó településkép kialakítása**
- C. **A tájképi, természeti értékek bemutatása, megtartása, a mezőgazdaság turisztikai és gazdasági jelentőségének növelése**
- D. **Örökségi értékek ismertségének növelése, hasznosítása- hagyományos építészeti arculat megőrzése.**
- E. **Területtakarékos fejlesztések, közlekedési kapcsolatok javítása,**
- F. **Turisztikai funkciók**

Az átfogó célok megvalósítása során a fenntarthatóság és a minőség, mint két alapvető gondolkodási elem, minden időben figyelembe veendő és számonkérendő, folyamatosan be kell épülnön a gondolkodásba, a tervezésbe és a kivitelezésbe.

A. IDENTITÁS ERŐSÍTÉSE

Barnagot kicsiny mérete, elhelyezkedése, sajátos vonzerői következtében a Nagyvázsönyba és a Balaton-felvidékre igyekvő turisták, vendégek egy része keresi fel.

A reálisan vállalható térségi szerepkör, a szomszédos településekkel, különösen a hasonló adottságokkal rendelkező Vöröstóval és a mikrotérségi központtal Nagyvázsónnyal összefogva egy fejlődő gazdaságú, a szelíd turizmusban fokozatosan nagyobb szerepet játszó falusias értékeit megtartó település kell legyen Barnag.

Többször hangsúlyozza a koncepció, hogy Barnag jellegzetesen kicsiny, falusias település, ezért ezt a jelleget, és történeti hagyományokból eredeztethető identitást kell erősíteni és gátat kell szabni a nagyobb lélegzetű fejlesztéseknek.

A cél az, hogy a település helyzetének és lehetőségének megfelelő identitás fejlesztés úgy valósuljon meg, hogy a növekvő turisztikai forgalom ne semmisítse meg Barnag egyedi hangulatát.

Az identitás erősítésének fontos része a közösség tudatos formálása. Célként megfogalmazódott a népesség kismértékű növelése, a lakókörnyezet és a szolgáltatások párhuzamos minőségi fejlesztésével. A betelepülők által hozott értékeket, szemléletet fel kell használni a barnagi közösség erősítésére és minél kedvezőbbé kell formálni az új betelepülők és a régebbi lakosok közötti kapcsolatot.

A önkormányzatnak pontosan úgy, mint az elmúlt három évben példamutatóan, különböző rendezvényekkel, közösségi tér, pihenőkert, faluparkoló létesítésével, közös alkotó munkával –pl. sövénytelepítés, vizes blokk építés, örökség nap, egyéb rendezvények szervezése stb. – a közösséget összefogó szolgáltatásokkal, kulturális eseményekkel segítenie kell a közösség további szerveződését mert az így erősödő identitás, a közösséghez való tartozás tudatának növekedése nagymértékben segíti a településfejlesztési célok megvalósulását.

B. VONZÓ TELEPÜLÉSKÉP KIALAKÍTÁSA

Lakókörnyezeti és turisztikai szempontból is alapvető fontosságú a településkép minősége.

A Települési Arculati Kézikönyvben feltárt értékek megőrzése, az új fejlesztések tudatos, az értékekkel összhangban történő megválasztása, az egyediség megtartása Barnag jövőjének alapkérdései. Az egyes épületekre és a közterületekre vonatkozó intézkedéseket – a helyi védettségre javasolt építmények kivételével – a Településképvédelmi Rendelet tartalmazza.

A lakóterületen történő beépítés a meglévő hagyományos, népi építészet elemei szerint tervezhető.

A vonzó településkép kialakítása érdekében a közterületek fásítási programja, a közterületi parkolás megoldása kiemelt fontosságú.

C. TÁJKÉPI, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK MEGTARTÁSA, LEHETŐSÉG SZERINTI BEMUTATÁSA, A MEZŐGAZDASÁG TURISZTIKAI ÉS GAZDASÁGI JELENTŐSÉGÉNEK NÖVELÉSE

Barnag táji-természeti, építészeti adottságai, – ahogy ezt már többször kiemeltük – átlagon felüliek.

Ezek azért maradhattak fenn, mert a települést elkerülték a nagyobb fejlesztések. Az évszázadok óta kialakult tájhasználat - beállt erdőségek, az enyhébb lejtésű területeken folytatott szántóföldi művelés, állattartás révén a gyepterületek– térbeli rendszere máig megmaradt.

Sajnálatos módon az utóbbi évtizedekben csökkent az állattartás és a gyepterületek jelentős része kihasználatlan, de egyre tudatosabb a termőterületek használata, rendbetétele.

Nem a településtervező feladata, de meg kell találni a módját, hogy a hagyományos állattartás támogatásban részesüljön, hogy megérje a táj jellegét is megtartó állattenyésztést folytatni. A Barnagon tervezett lovasíjász központ fejlesztése, a lóállomány növelése, lovasoktatási telephely, lovarda építése mind az állattartás, mind a turizmus szempontjából igen fontos és remélhetőleg további hasonló, a mezőgazdasághoz, állattartáshoz kapcsolódó fejlesztéseket indukál. Ezért is javasolja az önkormányzat a területrendezési törvényben erdőtelepítésre kijelölt területek, mezőgazdasági hasznosítását.

A tervezett csirkefarm létesítése munkahelyteremtés, gazdasági bevétel szempontjából fontos a településnek, de a rendezési tervben, illetve a környezeti értékelésben előírt feltételekkel, a környezete és a tájképet nem károsítva kell megvalósítani.

A használaton kívüli major – gazdasági telephely – újbóli működtetését is támogatja az Önkormányzat és a szabályozás változtatásával vonzóvá kívánja tenni a gazdasági vállalkozások számára.

Az önkormányzat az új fejlesztések elhelyezésénél tudatosan érvényesíti a tájképi, természeti értékek védelmét és a jelentősebb számú vendéget is vonzó lovarda ezért került a belterület közvetlen közelébe, míg az óhatatlanul zaj, szag- és bűzhatással járó csirkefarm helyét – állattartó telepet– a belterülettől 900-1000 méter távolságra jelölték ki.

Az Önkormányzat kifejezetten támogatja a piac által egyre jobban keresett egyedi minőségű termékek előállítását. A Barnagon már megindult folyamatokat –pl.: biokertészet, házi lekvár készítés, falusi vendéglátás, miniborászat, lovasturizmus, Aranylópapír termékek stb. – tovább kell erősíteni. Az adottságok alkalmasak a biotermelés növelésére, honos növények telepítésére, az állattartás megújítására és ezen tevékenységek fejlesztése révén újabb egyedi termékek készítésére, árusítására.

Tájképileg semleges helyen az önkormányzat kifejezetten támogatja egy vagy két napelem park létesítését. Ezt a település belterületétől távol eső, állami tulajdonban lévő, a Magyar Honvédség által használt honvédségi területeken, vagy például a roncsolt felületű, egykori murvabánya területein célszerű megvalósítani egy rekultivációs pályázat keretében.

A természetjárás erősítésével, újabb kirándulóútvonalak és az országos kerékpárúthoz kapcsolódó kisebb kerékpárutak, kerékpárállomás, pihenőpark, faluparkoló kijelölésével, a Mária-úthoz és a Szent Márton zárandokúthoz való kapcsolódással –a szomszéd településekkel közösen– Barnag tájképi és természeti értékei is –pl. Kálvária, Natura 2000-es terület, Magyarbarnagi forráscsoport stb.– fokozottan bemutatásra kell kerülnenek.

D. ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK HASZNOSÍTÁSA, ISMERTSÉGÉNEK NÖVELÉSE, HAGYOMÁNYOS ÉPÍTÉSZETI ARCULAT MEGŐRZÉSE

A jellegzetes, a Balaton-felvidéki népi kőépítészet legszebb épületei közé tartozó lakóházak, az egyedi fésűs településszerkezet Barnag kiemelkedő értékei. A tájba belesimuló település építészeti arculatának, történeti hangulatának megőrzése és az új építésekénél ezekhez a hagyományokhoz alkalmazkodó építési tevékenység betartatása, Barnag szempontjából rendkívüli fontosságú. Az azonban külső szemlélő számára felfoghatatlan, hogy Barnagon az Önkormányzat nem jelölt ki helyi védett értékeket. Van, helyi értéktár bizottság, van helytörténeti kiállítás, van településképi rendelet, van örökségnap rendezvény, van Barnag jövőjéért Alapítvány, de egyetlen helyi védett érték sincs!!!

Meg kell akadályozni a települési arculatot bántóan megváltoztató, a népi építészeti hagyományoktól eltérő jellegű épületalakítást.

Az egyedi építészeti arculat, a településképi megőrzésének, fejlesztésének területe a település belterülete, de ügyelni kell, hogy tervezett külterületi fejlesztések tájba illesztve valósuljanak meg, megőrizve a táj történeti és természetközeli jellegét.

A minőségi fejlesztést az értékek megőrzését segítő szigorú szabályozással kell biztosítani, megakadályozva a települési arculatot sértő építészeti, településképi beavatkozásokat.

E. TERÜLETTAKARÉKOS FEJLESZTÉSEK, KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK JAVÍTÁSA

Barnag nem rendelkezik Balaton-parttal, sem pedig nagyobb tömegeket vonzó turisztikai attrakcióval, így a tömegturizmus kellemetlen mellékhatásai, pl. nagy területigényű beruházások, egyelőre elkerülték a települést.

A település belterületi bővítési lehetőségeit a felsőbb jogszabályok, a területrendezési terv tartalmazza, azonban az önkormányzat a településszerkezet és a táji környezet megőrzése érdekében törölte a nagy lakóterületi, illetve gazdasági terület bővítést. A cél, a meglévő, kedvezőtlenül hasznosított területek intenzívebb használata, a be nem épült lakótelkek beépítése, azaz a fejlődést a belterület mai nagyságának megtartásával, az új külterületi fejlesztési területek megfelelő szabályozásával kell elérni. Az egykori major területe használható akár turisztikai funkcióra –pl. állatbemutató– is, megfelelően végig gondolt életképes program esetén. Szükséges a meglévő nagy lakótelkeken a különböző termelési tevékenységekre ösztönző szabályozás erősítése /lásd Barics Tamás biokertészet/.

A Balaton törvényben szereplő, északi irányban a 77-es főút, Nagyvázsöny keleti szélé felé tervezett mellékút kiépülése esetén a Barnag belterületén áthaladó forgalom elméletileg csökkenhet, de az út végleges nyomvonalát a németbarnagi templom, a műemlék kálvária és stációi maximális védelmét biztosítva kell kijelölni, az önkormányzat javaslata alapján a belterülettől és a műemlék Kálváriától keletre, a meglévő dűlőutak felhasználásával.

A külterületi dűlőutak – különösen a pécselyi határba a Zádorvárhoz és az egykori szőlőhegyekhez vezető utak, valamint az északi mezőgazdasági területeket feltáró utak – karbantartása, gondozása a gazdasági és turisztikai lehetőségek fenntartásához, fejlesztéséhez is szükséges.

Részben a turisztikai funkciók, a mezőgazdasági termelés zavartalansága, részben a többgyermekes nagycsaládok majdani építési igényeire figyelemmel szükséges a belterület északi és déli határán közút/ egyelőre mezőgazdasági dűlőút kiszabályozása, amely alkalmas az erőgépek falun kívüli mozgására és a sok esetben önálló hátsó ingatlanok megközelítésére is.

F. TURISZTIKAI FUNKCIÓK

Barnag a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetbe tartozó település, amely érintett a turizmus által, – vendégházak, kálvária– de a turizmus gazdasági jelentősége kisebb, mint a Balaton-felvidék tóhoz közelebb eső hasonló adottságú településein.

Barnag természeti, táji, építészeti értékei és falusias nyugalma, a Zádor-vár jó megközelíthetősége jelentik a vonzerőt a turisztikai fejlesztések számára. A község térségi kapcsolatai, az előzőkben felsorolt értékei jó lehetőséget biztosítanak a szelíd turisztikai fejlesztésekhez olyan részterületeken mint pl.: szállás-, lovasturizmus, kerékpáros turizmus, bakancsos természetjárás, vallási turizmus, stb.

Hiányzik azonban a gasztroturizmus egyedi bázisa, egy olyan étterem, amely a táj hagyományos ételeit is bemutatja, kínálja a vendégeinek. Kiváló lehetőség a német és magyarbarnagi ételek felélesztésére és tudatos propagálására.

2.3. A RÉSZCÉLOK ÉS A KAPCSOLÓDÓ BEAVATKOZÁSI JAVASLATOK

A részcélokat az előbb ismertetett átfogó célok alá besorolva, azokkal összefüggésben ismertetjük.

Identitás erősítése

- Barnag, a Balaton-felvidék peremén, a Bakony előterében egy kicsiny település, ahonnan – a közlekedési kapcsolatok javulása, a kerékpárutak, gyalogos túrautak még jobb kiépülése segítségével– megismerhető a Pécselyi- Dörgicsei-, Nivegy- sőt még Káli medence is és kerékpárral bejárható a Tapolcai -medence is.
- Barnag szerepe a megállítást, lassítást, az értékek bemutatása, az ember és természet között itt még meglévő az évszázados mezőgazdasági tevékenység szerves termékeként létrejött harmónia éreztetése.
- E harmónia tudatosításával lehet leginkább erősíteni a faluhoz való tartozás érzését.

Vonzó településkép kialakítása

- A település kiemelkedő építészeti értékeivel és a településkép fejlesztéséért szükséges teendőkkal a Települési Arculati Kézikönyv és a Településkép védelméről szóló rendelet gondoskodik.
- Fontos a tervezett új út, valamint a kerékpárutak mentén a településkép esztétikailag kedvező kialakítása, valamint település közepén lévő zöldfelületek továbbfejlesztése, kerékpáros forgalom befogadására való alkalmassá tétele és a külterületi utak, árkok mentén fasorok létesítése.

A tájképi, természeti értékek bemutatása, megtartása, a mezőgazdaság turisztikai és gazdasági jelentőségének növelése

- A hagyományos településszerkezetű és kicsiny beépített területű Barnagon a természeti- és táji, valamint az épített, településképi értékek egyenrangú, kiemelten hangsúlyos elemek.
- Szükséges a tájképi értékek bemutatása a település más részein is, kilátóhelyek kijelölésével és kialakításával.
- Tájképtúra útvonal létrehozása a legszebb kilátópontok, látnivalók egy útra való felfűzésével, kiemelten törekedve az útvonalat a szomszédos településekkel, azok értékeivel, látnivalóival összhangban kialakítani
- A Natura 2000-es terület bemutatása, ismeretterjesztő táblák kihelyezése a túra- és kerékpárutak mentén.
- Közösségi gyümölcsöskert létesítése a helyi tájfajta összegyűjtésével a belterület egyik felhagyott telkén, telekrészén.
- A major és környezetének rendbehozása, tájba illesztése, működő funkció befogadása.
- A legeltetési állattartás ösztönzése, gyepterületek, fás-legelők visszaállítása
- A külterületi építkezések differenciált szabályozása.
- A forráskörnyékek, forrásfoglalások szakszerű kialakítása.

Örökségi értékek hasznosítása, ismertségének növelése, a hagyományos építészeti arculat megőrzése

Az egyes célok természetesen összefüggnek, sőt át is fedhetik egymást, hiszen e kicsiny falu esetében a vonzó településkép védelme, kialakítása legnagyobbbrészt a hagyományos építészeti arculat megőrzésével érhető el, mégis szükséges mindkét elemet külön is kiemelni.

- Örökségi értékek védelme a helyi településképvédelmi rendelet alapján, annak a helyi védettségre méltó építmények kiegészítésével.
- Egyházi szervezésű kulturális rendezvények a Kálvária műemléki területén
- Arculatomegőrzés és arculatfejlesztés az arculati kézikönyv és a településképi rendelet alapján.
- a helytörténeti kiállítás rendezvényekkel történő megújítása

Területtakarékos fejlesztések, közlekedési kapcsolatok javítása

- A beépítés, területhasználat sűrűségének vizsgálata és egyedi szabályozása, ahol a településkarakter, településkép és történeti hangulat sérelme nélkül lehetséges a beépítés lehetőségének megteremtése. A településrendezési tervben a telkek végein, pontosabban a már ma is önálló telkeken újabb lakóházak építésének fokozatos lehetővé tétele, a település belterületének északi és déli határán dűlőút kijelölése.
- Foghíjak beépítésének szabályozása a többi tervezett funkcióval összhangban.
- A lakóterületi fejlesztések átgondolása, fejlesztési területek törlése
- A tervezett közlekedési kapcsolatok átértékelése, a javasolt mellékút nyomvonalának részletes elemzése, változatok készítése.

Turisztikai funkciók

- Településközponti terület fejlesztése, funkciókínálat növelése
- A kerékpáros és gyalogos közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése kül- és belterületen: esőbeálló, kerékpár tároló, kerékpárállomás, buszmegálló átépítés fedett pihenő, kilátópontok kialakítása, új túraútvonalak létesítése, stb.
- A volt major többcélú hasznosítása
- Az egykori szérűskert területének hasznosítása lovarda, oktatási –bemutatási céllal
- A kerékpárosturizmus fejlesztése, a szomszédos déli települések bortúra útvonalaihoz történő turistaút csatlakozás megteremtése, minőségi gasztronómiai fejlesztés, pl.: egyedi étterem létesítése.
- Lakó- és üdülő parkok létesítését Barnagon nem kell támogatni, sőt tiltani szükséges.

2.4. HORIZONTÁLIS CÉLOK

A horizontális célok megvalósulásának kulcsa a folyamatosság, amelyet a település irányítása, üzemeltetése során állandóan alkalmazni kell. Ilyen horizontális cél:

- A lakónépesség megtartása, fokozatos kismértékű növelése, az üdülőnépesség, turisták kisebb, de növekvő mértékű vonzása
- gazdasági telephelyek létesítése
- A közterületek minőségi fejlesztése: zöldfelület funkcionális és esztétikai fejlesztése. Különböző a vendégeket, lakosokat kiszolgáló építmények létesítése és a növényzet gazdagítása, —pl.: fasorok létesítése—, karakteres fafajok telepítése, közösségi rendezvénytér tovább fejlesztése.
- A közműinfarstruktúra rejtett telepítésének előkészítése, az elektromos kábeltartó betonoszlopok, transzformátorok kiváltása.
- A helyi közösség további erősítése a párbeszéd elmélyítésével, további rendezvények szervezésével. A hagyományok őrzése mellett új hagyományok teremtése.

2.5. A CÉLRENDSZER ÉS A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK KAPCSOLATA

A településfejlesztési elvekből fogalmazódtak meg az átfogó célok, a fő prioritások. Az elvek elméleti szinten határozzák meg a településfejlesztés irányát, tartalmát, az átfogó célok pedig konkrétan fogalmazzák meg az elvek megvalósulását szolgáló célokat, teendőket.

Az elvek, mint gondolat, eszme megjelennek az építészeti arculat megőrzése, minőségi települési környezet létrehozásában, a természeti tájgazdálkodás kiterjesztésében, a Balaton-felvidékre jellemző termelési hagyományok, a mezőgazdaság, az állattartás, a kézművesség fejlesztésében, a jellegzetes falusi környezethez alkalmazkodó turisztikai fejlesztésben.

A közlekedési kapcsolatok javítása, különösen az országos kerékpárút megvalósítása, a gyalogos és kerékpárutak, a szomszédos településekkel való kapcsolatok bővítése, a belterület határán dűlőutak létesítése, pedig a turisztikai funkciók befogadását, a gazdaság erősítését is szolgálja.

A részcélok elsősorban az átfogó célokból következnek és az adott célrendszerrel vannak szerves kapcsolatban, de a minőségre való törekvés és a fenntarthatóság valamennyi tevékenységi, fejlesztési területet át kell, hogy hasson.

A kapcsolati rendszer elemzésekor feltétlenül ki kell emelni azt, hogy Barnag nagyságrendje következtében egyedül nem tud megvalósítani nagyobb fejlesztéseket, rendezvényeket, ezért számára fontos a szomszédos településekkel való együttműködés.

IV. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

4.1. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK

A Bevezető fejezetben leírtuk, hogy a településfejlesztési koncepció a 314/2012. (XI.8.) kormányrendeletben előírt követelmények szerint készült, és a TFK tervezetét megelőzően elkészült a rendelet 1. számú mellékletében előírt Megalapozó vizsgálat.

E Megalapozó vizsgálat tartalmazza a Helyzetfeltáró, Helyzetelemző és Helyzetértékelő munkarészt, amelyeket a településrendezési eszközök készítéséhez is felhasználunk, ezért a Megalapozó vizsgálatot külön dokumentáltuk. A településfejlesztési koncepcióhoz és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges, jellemző társadalmi, gazdasági és környezeti ismeretek, adatok a Megalapozó vizsgálat Helyzetfeltáró munkarészeiben megtalálhatóak. Célszerű lenne a Megalapozó vizsgálatot is feltenni Barnag honlapjára, hogy az érdeklődők azt is megismerhessék.

Jelen fejezetben a Megalapozó vizsgálatok alapján Barnag adottságait SWOT elemzésben foglaltuk össze.

4.2. BARNAG ADOTTSÁGAI, SWOT TÁBLÁZATBAN ÖSSZEFOGLALVA

Barnag településfejlesztési koncepciójának elkészítéséhez segítség a SWOT analízis készítése. A település adottságait erősségekre és gyengeségekre szétválasztva értékeljük, és az adottságokból adódó lehetőségek mellett a települést jövőben veszélyeztethető tényezőket is bemutatjuk. A SWOT analízis lehetőségei és veszélyei a fejlődés többféle irányát vetítik elénk.

A térség és Barnag helyzetelemzéséből származó adatok, ismeretek stratégiai szemléletű, rendezett összegzését tartalmazza a SWOT analízis.

	ERŐSSÉGEK (S)	GYENGESÉGEK (W)
REGIONÁLIS KAPCSOLATOK, TÉRSÉGI SZEREPKÖR	<ul style="list-style-type: none"> Jó földrajzi elhelyezkedés, elfogadható, de egyirányú közlekedés-hálózati kapcsolatok Térségi, településközi együttműködések A Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez tartozó település 	<ul style="list-style-type: none"> Szerepkör nélküli, a Balaton parttól távol eső település Megyeszékhely, viszonylagos távolsága, Barnag Veszprém agglomerációjának szomszédságában, de azon kívül helyezkedik el Egy mellékút jelenti a közúti közlekedési kapcsolatot Barnag településen sem bölcsőde, sem óvoda, sem iskola nem működik
DEMOGRÁFIA, FOGLALKOZTATÁS, TÁRSADALMI ELLÁTÁS	<ul style="list-style-type: none"> Egyetemi, főiskolai végzettségűek növekvő aránya Az elmúlt tíz évben nőtt a fiatalok aránya, míg az idősebb korúak száma csökkent a lakónépességen belül Helyben működő civil szervezet A helyi közösség identitás-tudatát erősítő, példamutató hagyományőrző és jövőt formáló rendezvények Jó közbiztonság Nincs munkanélküliség Nincs szegregáció 	<ul style="list-style-type: none"> A helyi munkalehetőségek hiányából adódó ingázás Egészségügyi ellátás egyes területeinek időszakos hiánya (fogszakorvos, gyermekorvos.) Alacsony lakosság A gyermekeknek nincs délutáni játéklehetőség Idősek elmagányosodása
GAZDASÁG	<ul style="list-style-type: none"> Önkormányzati fejlesztési területek Az üdülőkörzet háttértelepülése, ahol pihenni, kirándulni lehet A kis mérete ellenére minőségi szálláshelyek (vendégházak, panziók, stb.) megléte Helyi vállalkozások, egyedi termékek / biokertészet, Mamka lekvár, hagyományos gyümölcs tájfajták, Arany-ló papír termékek stb. 	<ul style="list-style-type: none"> Gazdasági tevékenység szerény, magas az ingázók aránya Turisztikai vállalkozások egysíkúsága Kereskedelmi szolgáltatás alacsony színvonala – annak ellenére, hogy a vegyesbolt egy éve kiválóan működik -. Parlagon hagyott, gondozatlan területek, az állattartás így a legelők használatának visszaszorulása
TERMÉSZET, KÖRNYEZET	<ul style="list-style-type: none"> Értékes természeti környezet Natura 2000 védelem alatt álló területek Kedvező látványkapcsolatok Magas arányú erdőborítottság 	<ul style="list-style-type: none"> A szezonális turizmusból adódó időszakos terhelés, Kevés turistaút A gyepes területek bozótosodása

	<ul style="list-style-type: none"> • Szelektív hulladékgyűjtés • Védett növény- és állatfajok • Ökológiai szempontból értékes források, zöldfelületek • Jó mikroklimatikus adottságok 	
ÉPÍTETT KÖRNYEZET, TELEPÜLÉSKÉP	<ul style="list-style-type: none"> • Kellemes, nyugodt lakókörnyezet • Számos népi építészeti érték (műemlék, helyi védelemre érdemes épületek, építmények) • A Balaton-felvidéki hagyományos kőépítészeti stílusjegyeit hordozó épületek nagy aránya • Egyedi fésűs, soros beépítésű településszerkezet • A külterületen gyakorlatilag nincs épület 	<ul style="list-style-type: none"> • A szezonon kívüli időszakban használaton kívüli lakóházak • A településkép szempontjából kedvezőtlen hatású üresen álló épületek
	ERŐSSÉGEK (S)	GYENGESÉGEK (W)
INFRASTRUKTÚRA, KÖZLEKEDÉS KÖZMŰVEK	<ul style="list-style-type: none"> • Megfelelő közúti adottságok, viszonylag alacsony forgalmi terhelés • Barnag és Vöröstó településeken a célforgalom a jellemző, csekély az átmenő forgalom • Balaton körüli kerékpárút hálózathoz való kapcsolódás lehetősége • Szelektív hulladékgyűjtés • Összközműves település 	<ul style="list-style-type: none"> • Szennyvíz elvezetési problémák, nem minden ingatlanról vezetik be közcsatornába a szennyvizet • Barnag elérése csak mellékutakon lehetséges • Ritka tömegközlekedési járatok
IDEGENFORGALOM, ÜDÜLÉS	<ul style="list-style-type: none"> • Kedvező turisztikai adottságok (Balaton közelsége 10-15 km, erdők, turistautak, kerékpárút, stb.) • Változatos turisztikai lehetőségek: lovasturizmus, kerékpáros turizmus, bakancsos turizmus, vallási turizmus stb • Térségi együttműködés a turizmus területén 	<ul style="list-style-type: none"> • Az idegenforgalom terén szezonális • Üresen álló épületek kihasználatlansága • Minőségi turisztikai szolgáltatás egysíkúsága, gasztronómiai lehetőségek hiánya
	LEHETŐSÉGEK (O)	VESZÉLYEK (T)
REGIONÁLIS KAPCSOLATOK, TÉRSÉGI SZEREPEKÖR	<ul style="list-style-type: none"> • A szomszédos, a kistérségbeli, illetve a Pécselyi-, Dörgicsei-, Káli-medencei és Nivegy-völgyi településekkel való összefogás, az együttműködések növekvő száma (közös pályázatok, programok) • A meglévő kapcsolatok szorosabbra fűzése 	<ul style="list-style-type: none"> • A meglévő regionális és térségi kapcsolatok gyengülnek • A parti sáv túlzott megerősödése, a háttértelepülések érdekérvényesítési lehetőségeinek további csökkenése
DEMOGRÁFIA, FOGLALKOZTATÁS, TÁRSADALMI ELLÁTÁS	<ul style="list-style-type: none"> • A nyugodtabb, természethez közeli élet következtében a 	<ul style="list-style-type: none"> • A fiatalok elvándorolnak, a társadalom egyre inkább elöregszik

	<p>betelepülők számának növekedése</p> <ul style="list-style-type: none"> • A település népességmegtartó erejének növelése, a fiatalok ide vonzása, s így a munkaképes korú népesség növekedése • Új munkahelyek teremtése helyben a szezonon kívül is • Egészségügyi szolgáltatások körének bővítése • A helyi identitástudat erősítése, az eddigi sikeres rendezvényekhez (pl: örökségnap, mag és oltványbörze, járdarajzolás) hasonlók szervezése 	<ul style="list-style-type: none"> • A bevándorlás csökkenő tendenciát mutat, egyre kevesebb lesz a beköltöző • A környező városokba való ingázás nő, az alvótelepülés jelleg erősödik • A helyi civil szervezet aktivitása gyengül
	LEHETŐSÉGEK (O)	VESZÉLYEK (T)
GAZDASÁG	<ul style="list-style-type: none"> • A gazdaság erősítése, az egyedi, kézműves termelők, illetve a mezőgazdasági adottságokat hasznosító nagyobb vállalkozások révén • A hagyományos állattartási és kertészeti módszerek feléléstése, bemutatása • A helyi családi vállalkozások további fejlesztése, támogatása • Az állattenyésztés fejlesztése, lovarda, állatbemutató létesítése • Speciális minőségi termékek készítése (bioöldségek, kecskesajt, lekvárok, szörpök, stb.) • Az önkormányzati fejlesztési területeken átgondolt, megalapozott beruházások megvalósítása • gazdasági telephelyek létesítése • A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás 	<ul style="list-style-type: none"> • A meglévő kisvállal-kozások meggyengülnek, versenyképtelenné válnak • A kereskedelmi szolgáltatások nem fejlődnek, • A földművelés, állattartás felhagyása, a gondozatlan, parlagon hagyott területek arányának növekedése • Gazdasági hasznot is hozó vonzerők kiépítésének elmaradása • A mezőgazdasági termelés teljes visszaesése
TERMÉSZET, KÖRNYEZET	<ul style="list-style-type: none"> • A természeti értékek megőrzése, bemutatása, újabb tanösvények, túrautak létesítése • A fasorok kiegészítésével és közkert fejlesztésével a közösségi élet szinterei bővülnek • A beépített területek terjeszkedésének törlésével a természetközeli környezet védelme erősödik • A meglévő látványkapcsolatok megőrzése, fenntartása 	<ul style="list-style-type: none"> • Az értékes természeti környezet minőségének romlása, gondozatlansága • Az értékes természetközeli növényállomány károsodása, idegenhonos, invazív és tájidegen növényfajok terjedésével • A kiépítendő új úton fokozódó közúti légszennyezés, illetve zaj- és

	<ul style="list-style-type: none"> • A szennyvíz-kezelés teljessé tétele, illetve a szennyvíz kezelés ellenőrzése • Megújuló energiaforrások kihasználása, a településképi előírások betartásával • Környezeti nevelés keretein belül szemléletformálás, környezettudatosságra való ösztönzés • Légszennyezés mértékének csökkentése út menti fasorok telepítésével 	<p>rezgésterhelés, a műemléki környezet zavarása</p> <ul style="list-style-type: none"> • A felhagyott, gondozatlan területek nagysága nő és a szukcesszió folyamata felerősödik • a nem szakszerű talajművelés, a hulladékok nem megfelelő gyűjtése a környezet minőségének romlását okozhatja
	LEHETŐSÉGEK (O)	VESZÉLYEK (T)
ÉPÍTETT KÖRNYEZET, TELEPÜLÉSKÉP	<ul style="list-style-type: none"> • Értékközpontú, szigorú építési szabályozás • Az építészeti értékek megőrzése, szükség esetén helyreállítása és hasznosítása • A nyugodt lakókörnyezet fenntartása • Falusias jelleg megőrzése • A külterületi építkezések szabályozása, korlátozása • A tájképi potenciál megőrzése a gyepterületek fenntartásával • A közterületi növénytelepítések során az őshonos, Balaton-felvidéki elterjedési területű fajok előtérbe helyezése • Az üresen álló épületek újra használatba vétele, a települési kínálat bővítése, s ezáltal a lakosság helyben maradásának lehetősége megnő • A rendezett közkert, játszótér fejlesztése és szakszerű fenntartása 	<ul style="list-style-type: none"> • A falusias jelleg gyengülése, értékeinek elvesztése • Az építészeti értékek állagromlása, pusztulása • Az építkezések, felújítások során Barnag /a Balaton-felvidék/ hagyományos építészeti stílusától idegen karakterű épületek létesítése • A helyi védelemre érdemes értékek további mellőzése, kizárása településképi rendeletből
INFRASTRUKTÚRA, KÖZLEKEDÉS KÖZMŰVEK	<ul style="list-style-type: none"> • alternatív energiaforrások használata, a településképi előírások figyelembe vételével • Biztonságos közlekedés megvalósítása • A szomszédos településekkel való útkapcsolat -, elsősorban kerékpár és gyalogutak átgondolása, kiépítése 	<ul style="list-style-type: none"> • A települések közötti együttműködés gyengül, a kapcsolatok elsorvadnak
IDEGENFORGALOM, ÜDÜLÉS	<ul style="list-style-type: none"> • Magas színvonalú, minőségi vendéglátás, minőségi szálláshely további növekedése • A hagyományos építési módok, településkép felértékelődése, az 	<ul style="list-style-type: none"> • A vendégéjszakák száma nem növekszik • A vendéglátás szolgáltatás fejlesztése nem minőségi irányban mozdul

	<p>üresen álló épületek újra használatba vétele</p> <ul style="list-style-type: none"> turistautak fejlesztése a turisztikai programkínálat bővítése a környező településekkel összefogva. 	<ul style="list-style-type: none"> gyors profitra törekvő ide nem illő fejlesztések
--	---	--

4.3. JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMINEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉS-SZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA

A műszaki infrastruktúra főbb elemeit értékelve fontos tény az, hogy a Balaton törvény 2018-ban történt módosítása megerősítette Barnag és a 77-es főút közötti mellékút kiépítésének szükségességét.

A tervezés során, azaz mind a településfejlesztési koncepció, mind a településrendezési eszközök készítése során a törvényben szereplő nyomvonalat figyelembe kell vennünk, azt ábrázolni kell, de több nyomvonal változatot szükséges megvizsgálni és mindenképp meg kell őrizni a németbarnagi kálvária nyugodt egyedi környezetét.

A Balaton törvény szerint a mellékút Barnag belterületének keleti részén, a műemléki stációk közvetlen közelében indulna el északi irányban, ez azonban nagymértékben rombolná Barnag kiemelkedő értékének vonzerejét. Az Önkormányzat ezért javasolja a tervezett út nyomvonalának kismértékű megváltoztatását, keletebbre helyezését.

A közmű-infrastruktúra főbb elemeinek térbeli rendje pl. a gázfogadó, a trafó, betonoszlopokon lévő elosztóvezetékek, csak bővítés, új fejlesztés esetén, a vezetékek, kábelek terepszint alatti elhelyezése révén változik majd meg, jelentősen javítva a településképi esztétikai állapotát.

A közmű-infrastruktúra többi elemében – gázvezeték, elektromos távvezeték, szennyvízhálózat nyomvonalai – szintén csak egy távlati fejlesztés okozhat változást.

A településszerkezeti terven azon okból kell változtatni, hogy a hatályos terven szereplő új lakóterületek mennyiségileg túlméretezettek, az északi gazdasági terület pedig a katonai, honvédelmi területek védőövezetébe tartozik. Tekintettel arra, hogy a 2006-ben készült terv több lakóterületi javaslata azóta sem került a földhivatalnál átminősítésre, azaz a területek jelenleg is külterületbe tartoznak, lehetőség van ezen területek felülvizsgálatára, törlésére. Célszerű, ha a koncepció kiemelten hangsúlyozza a nagyméretű lakóterületi fejlesztések törlését, és azt, hogy a településrendezési terv csak kisebb települési terület változást tartalmazzon. A jövőben várható lakóház építési igényeket pedig a jelenlegi belterületen, az egyes porták hátsó részein (telkein) kell a településképi óvva kielégíteni.

4.4. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS VÉDETTÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMERE ÉS AZ ÖRÖKSÉG ÉRTÉK ALAPÚ FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE

Barnag Árpád-kori eredetű település.

Védendő értékeit, műemlékeket, műemléki területeket, régészeti területeket, a helyi védelemre méltó építményeket a Megalapozó Vizsgálat, az Örökségvédelmi Hatástanulmány, valamint a 2017-ben elkészített Települési Arculati Kézikönyv ill. a Településképvédelmi Rendelet tartalmazza. A hatályos - 2006-os- településrendezési terv településképi-védelmi övezet kijelölésével és a helyi védelmet igénylő építmények kijelölésével kívánta a jellegzetes épületeket és településarculatot megvédeni.

Sajnos a 2018-ban elkészített és 2020-ban javított településképi rendelet a szöveges részben több oldalon keresztül szabályozza a helyi védett építményekkel kapcsolatos teendőket, ám egyetlenegy

helyi védett építményt sem tartalmaz, ezáltal értelmetlenné és nevetségessé téve a helyi védelemről szóló kormányzati szándékot és magát az erről szóló helyi rendeletet is.

Barnag fő vonzerejét a táji elhelyezkedése, természeti környezete, és az évszázadok óta fennmaradt fésűs településszerkezet és a karakteres népi épületei jelentik. Ez az egyedi sajátos arculat, a település építészeti karaktere akkor marad fenn, ha sikerül ezeket az épületeket, építészeti formákat megőrizni és hasznosítani és a nem műemléki elemeit helyi szinten is megvédeni.

Az örökségvédelemmel érintett területekre a hatóságok előírásai, az örökségvédelmi hatástanulmányban megfogalmazott értékvédelmi terv javaslati és a hatályos Településképvédelmi rendelet szerint kell a településrendezési eszközöket megalkotni.

V. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMKÖVETÉSE

5.1. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSULÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNY-RENDSZER

A településfejlesztési koncepció olyan fejlesztési irányokat fogalmazott meg, amelyek összhangban vannak a szűkebb térség jellemzőivel, a területrendezési törvény /Balaton törvény / által rögzített szabályokkal, az országos és térségi fejlesztési dokumentumokkal.

A fejlesztési koncepció megvalósítását szolgáló eszköz és intézményrendszer Barnagon a Község önkormányzata által, illetve részben más községekkel való társulásban fenntartott intézményekből áll. Ezek a képviselő testület mellett kulturális és közösségi szempontból a Faluház, valamint a szociális intézmények közül, a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, valamint az egészségügyi a Háziorvosi és Védőnői szolgálat. Be kell vallani, hogy ezek az intézmények a Polgármestert és a Testületet kivéve igen csekély részt tudnak vállalni a Koncepcióban lefektetett fejlesztési irányok, szándékok megvalósításában.

A képviselőtestület a polgármesterrel együtt mindössze 5 főből áll.

A képviselők végzettsége, elfoglaltsága, valamint annak következtében, hogy nem Barnagon székel a közös önkormányzati hivatal, nincs semmilyen eszköz, nincsenek ügyintézők, a fejlesztések csak a Közös Önkormányzati Hivatal támogatásával, felkért szakemberek igénybevételével valósíthatók meg.

Ebben a helyzetben rendkívül fontos, hogy Barnagon az Önkormányzattal összefogva a Barnag Jövőjéért Alapítvány – Stiftung für Barnag–, mint civilszervezet, minél nagyobb mértékben kerüljön bevonásra és vegyen részt a falu fejlesztésében.

5.2. JAVASLAT A KONCEPCIÓ ÉS A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSÉRE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE

A településfejlesztési koncepcióban foglalt célok, irányok intézkedések megvalósulásának nyomkövetése –monitoringja– döntően a közösség, a község érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét az esetleges eltérésekre.

Barnag Településfejlesztési koncepciója elfogadását követően, az abban rögzített célok elérése érdekében szükséges lehet a településrendezési, fejlesztési- és üzemeltetési feladat- és eszközrendszer módosítása.

A koncepció elfogadását követi a településrendezési eszközök teljes körű felülvizsgálata. Az első feladat a jövőképek és a céloknak megfelelő településrendezési terv készítése, azaz a terv területhasználatra, infrastruktúrára, építési szabályozásra utaló munkarészeinek a koncepcióval tökéletes összhangban kell elkészülniük.

A koncepció megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a kitűzött célok és a megindult folyamatok hatásainak folyamatos figyelemmel kísérése, beleértve a pozitív és negatív hatásokat egyaránt.

Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepcióban megfogalmazott célok megvalósulása érdekében. Amennyiben jelentős, az alapvető irányokat, célokat esetleg megváltoztatható változások történnek akkor be kell avatkozni a folyamatokba.

A külső környezet – társadalmi, gazdasági, közigazgatási stb. – változásait is figyelemmel kell kísérni és jelentős változás esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve az eszközöket. A megvalósított feladatok eredményeit is ki kell értékelni és mind az évenkénti, mind a megvalósult feladatok értékelését helyben szokásos módon a közvéleménnyel – lakossági civil szervezetek, térségi szereplők, szomszéd önkormányzatok – folyamatosan meg kell ismertetni.

A polgármester évenként beszámolót tart a településfejlesztési feladatok teljesítéséről közmeghallgatás keretében. A polgárok tájékoztatása a helyben szokásos módon, a községi honlapon, újságban és hirdetőtáblákon elhelyezett közlemények útján valósulhat meg.

Barnag fejlesztése számára igénybe vehető forráslehetőségek:

- **EU források** (pályázatok, támogatások)
- **állami források** (normatív hozzájárulások, kiegészítő támogatási rendszerek, átengedett központi adó, saját ár- és díjbevételek)
- **helyi adók:** (ingatlanadó, kommunális adó, idegenforgalmi adó, iparüzési adó)
- **saját vállalkozási bevételek**

Barnag számára kulcsfontosságú, hogy egy nagy üdülőkörzeti térség szerény szereplőjeként, érvényesíteni tudja érdekeit, mivel a forráslehetőségek meghatározzák a jelen koncepcióban szereplő célok megvalósulását. Ezért szükséges a külső forráslehetőségek (állami támogatások, régiókra jutó állami támogatások, EU támogatások és pályázatok) ismerete, a folyamatos tájékozódás és a környező településekkel való együttműködés.